

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXV. évfolyam

Subotica, PÉNTEK, 1924 március 7.

66. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58. Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Aleksandra ulica 4. sz. alatt
Kiadóhivatal: Kralja Aleksandra ulica 1 (Leibach-palota)

A magyarság élete

„Macedoniában nincsenek kisebbségek — mondotta tegnap a nemzetgyűlésen a radikális párt hivatalos interpellálójá, akiről a beogradi tudósítás megjegyzi, hogy *nagyszerb szellemben* ismertette a napirenden levő kérdést — mert ha lennének kisebbségek, azoknak épen úgy képviselőjük lenne a nemzetgyűlésen, mint ahogy a törököknek és németeknek van.”

Nem kívánunk beleelegyedni abba a vitába, melynek során ezek a kijelentések elhangoztak. Nem akarunk igazat adni egyik küzdő félnek sem, gondjaink, aggodalmaink, segítő iparkodásaink a magunk bajainak megoldatlanságához láncolnak s amíg orvosolatlanok a sérelmek s teljesítetlenek a kívánságok, még álláspontot sem akarunk elfoglalni abban a harcban, amelyben a küzdő felek egyikétől sem remélhetünk több megértést és tisztább szándékot. Mi csak a magunk portájánknak szegényes békességét akarjuk megvédeni a harc dulásá ellen. Mi egyforma erővel s egyforma meggyőződéssel kiáltjuk a küzdő felek felébe, hogy: békét. S nem a mi jószándékunkon mulik, ha szavunk csöndesebb és törékenyebb, mint a fegyverek lármája.

A harcra mégis fölfigyelünk s döbbenve tiltakozunk olykor azok ellen a fegyvertények ellen, amelyek egymás ellen hadakoznak, de bennünket is megvéreznek. Ilyen volt: a tartományi felosztás, amit elsősorban a horvát propaganda ellen vettek tervbe, de a melyik maradék önkormányzatunk emlékét is elveszi. Ilyen volt az a követelés is, amelyik a magyarbarát tisztviselők eltávolítása érdekében akart békét kötni. S ilyen most a radikális párt hivatalos interpellálójának kijelentése is.

Ha nincs parlamenti képviselete a kisebbségnek, akkor kisebbség sincs. Ha a politikai küzdelmek taktikusa mondáná ezt, igazat is kellene adni. Ha nincs parlamenti képviselet, amelyik az ország politikai nyilvánossága előtt, sőt a világnyilvánosság tribünjén teheti szavá egy nép kívánságát, sérelmeit s közölheti akaratát, akkor nem kell számolni azzal a néppel, mint politikai erőtevézővel. A politikában a néma nem él. De ha a tények bizonyítására akarnak fölhasználni a parlamenti képviselet hiányát, ha azt mondják, hogy nincs kisebbség, mert nincs parlamenti képviselete, akkor a nyilvánosság előtt kell rámutatni azokra az okokra, amelyek a magyarság akaratán kívül, sőt akaratá ellenére hiúsították meg azt, hogy parlamenti képviselethez jusson.

Ki az a járatlan, ki az a naiv, ki az az értesületlen, aki előtt még magyarázni kell ezeket az okokat? Nincs magyar kisebbség, mert nincsenek magyar nemzetiségű képviselők? Mit szólnak ehhez a logikához azok a vajdasági szláv politikusok, akik még mindig helytelenítik, hogy a magyarság nemzetiségi pártként szervezkedik? Hiszen „a nagyszerb szellem”, amelyiktől ez a megállapítás származik s amelyik — hiába tagadnak — az ország hivatalos közszellemét a maguk képére és hasonlatosságára igyekeznek átformálni — s ki tagadhatná meg ennek az igyekezetnek kétségtelen sikereit? — meg fogja ta-

gadni a magyarságot, ha nem a magyaroknak, de a magyarságnak nem lesz képviselője. És — mit szól ehhez főtisztelendő Fodor Imre ur, a jakovói Magyar Radikális Párt elnöke, az államot berendező és kormányzó nagyszerb közszellem előtt Sztankovics Szvetisláv képviselő ur mandátumát hogyan fogja bizonyítani, hogy itt magyarok is élnek s küzdenek állampolgári jogaikért s munkájuk és életük békességeért? Nem gondolja-e azt a magyar nevl pártelnök ur, hogy ez a mandátum inkább cáfolat, mint bizonyíték? S ki fog bennünket föltámasztani ha magunk leszünk a mi magunk halottkémei?

S mit szólnak e megállapítás-hoz azok a belügyminiszterek, fő és alispánok, polgármesterek, szolgabírók és jegyzők, akiknek kezén és lelkiismeretén elcsikkadt a korábbi választások előtt a magyarok választójoga? Nem a hivatali lelkiismeretlenségen, a türelmetlenség tulbuzgóságán s a kíméletlenségig elféktelenkedő elfogultságon mulik, hogy van-e itt magyarság, vagy nincs. Csak a magyarságnak faji hűségén, kemény öntudatosságán és szívós erején. A parlamenti képviselet hiánya csak incidens a jugoszláviai magyarság életében, a magyarság életének nem szabhatnak korlátot a jogtalanságok.

A Radics-párt alelnöke csütörtökön Beogradba érkezett

A demokrata-párt mindkét frakciója az ellenzéki blokk megalakítása mellett — Egyelőre tíz főnyi többsége lesz a blokknak a parlamentben

Küszöbön a kormány lemondása

Beogradból jelentik: A csütörtöki nap politikai szenzációja Predavecnek, a horvát köztársasági parasztpárt alelnökének Beogradba való megérkezése volt. A Radics-párt kiküldöttje ezzel rácafolta azokra a híresztelésekre, amelyek szerint a horvát képviselők bevonulása a parlamentbe ezidőszert még nem volna aktuális.

Predavec nyomban megérkezése után a parlamentbe sietett és a Spaho-párt klubját kereste fel. Megérkezése híre gyorsan elterjedt és politikai körökben a legkülönbözőbb kommentárokat fűzték hozzá. A radikális párt igyekszik lekicsinyíteni az esemény jelentőségét, míg az ellenzék nagy örömmel és bizakodással nyilatkozik a várható fejleményekről és máris

kezdik számlálni a napokat, a melyeken belül a kormány kénytelen lesz benyújtani lemondását.

A demokrata képviselők klubja a párt főbizottságával együtt épen ülést tartott az ellenzéki blokk megalakítása tárgyában, amikor dr. Spaho hivatalos értesítést küldött Davidovics Ljubának Predavec megérkezéséről. Rögtön megindultak a kombinációk arra nézve, hogy a zagrebi kiküldött hány mandátum igazoltatására kapott felhatalmazást pártjától. Ez az esti órákig még nem volt pontosan megállapítható.

A horvát kiküldött nyilatkozata

Predavec, akit a Spaho-párt klubjából való távozásakor körülfogtak az újságírók, nem fukarkodott a szóval és részletes nyilatkozatot tett a sajtó képviselői

előtt. A következő kijelentéseket tette:

— Az ellenzéki blokk akciójáról nem mondhatok semmit, miután csak arra kaptam utasítást, hogy mandátumaink egy részének verifikálása iránt a szükséges lépéseket megtegyem. Mi egyébként el vagyunk határozva, hogy az ellenzéki blokkot támogatjuk. Ezt a határozatot egyhangulag hoztuk meg és nem szótöbbséggel, mint azt egyes beogradi lapok feltüntetni igyekeztek.

— Az, hogy hány mandátum igazolását fogjuk kérni, az ellenzéki vezérekkel tartandó első tanácskozáson dől el. Tíz-tizenöt kivételével az összes többi mandátumot magammal hoztam. Pártunk képviselő tagjai közül többen földművesek és nem hivatalos politikusok; ezek nem akármikor jöhetnek Beogradba.

— Utam néhány napi elhalasztását tévesen értelmezték. A halasztásnak tisztára technikai okai voltak. Eddig tartott ugyanis, míg a mandátumokat össze tudtam szedni.

— Azt hiszem, hogy mandátumaink ratifikálását a házszebányok értelmében le fogják folytatni, nem gondolom hogy abban a pillanatban, amelyet valamennyien annyira vártunk, nehézségeket okoznának nekünk. Célunk nem a szerb nemzet elleni harc, hanem a jelenlegi rezsim elleni küzdelem.

Egyelőre huszonhét Radics-párti képviselő vonul be a parlamentbe

A horvát képviselők mandátumait csütörtökön még nem nyújtották be a parlament elnökségé-

nek. Erre valószínűleg pénteken kerül sor. Tekintettel arra, hogy a Radics-pártnak huszonhét olyan mandátuma van, amely semmi tekintetben sem vitás, tehát a leggyorsabb eljárással igazolható, valószínű, hogy egyelőre ezt a huszonhét mandátumot nyújtják be ratifikálás végett.

Már ezzel a huszonhét mandátummal is tíz szavazat-többsége lesz az egyesült ellenzéknek a parlamentben.

Ilyen kis többséggel azonban nagyon nehéz volna az ellenzéknek dolgoznia, hogy ha megbízást kapna s kormányalakításra s így szükség lesz a Radics párt többi mandátumának az igazolására is.

Mikor mond le a Pasics-kormány?

A legfontosabb kérdés, amely most a politikai köröket foglalkoztatja, az, hogy mivel fog válaszolni a kormány a Radics-párt lépésére? Erre nézve magában a radikális pártban is sok kombináció van forgalomban, mert a klub tagjai teljesen tájékozatlanok. Pasics — mint rendszert — most sem tájékoztatja őket terveiről. Különösen a klub parasztképviselői között az a vélemény alakult ki, hogy a kormány rögtön a Radics-párti mandátumok benyújtása után lemond, mások szerint azonban a kormány lemondása semmiesetre se fog ilyen gyorsan bekövetkezni.

Jellemző egy vajdasági radikális képviselőnek beogradi munkatársunk előtt tett következő kijelentése:

— Azt hiszi, hogy azok olyan könnyen lemondanak a hatalomról? Ne higgye ezt kérem. Megvaavok

róla győződve, hogy a kormány minden eszközt fölhasznál, csak hogy minél tovább uralmon maradjon.

Abban az esetben, ha a kormány még a költségvetés megszavazása előtt mondana le, azonnal új választások következnek és mivel költségvetés nincs, a legutóbbi tizenkettő-felhatalmazás automatikusan négy hónappal meghosszabbodna, amely idő alatt a választásokat le kellene folytatni. Nincs kizárva, hogy a kormány éppen ezért fogja ezt a módot választani, hogy az ellenzékben alakuló új kormánynak az idő rövidsége folytán ne maradjon ideje a tisztviselő-apparátust kicserélni.

A demokratapárt főbizottsági ülése

Nagy érdeklődéssel várják politikai körökben mindenütt a demokratá-klub és főbizottság határozatát az ellenzéki blokk ügyében. A főbizottság csütörtökön délelőtt fél 11-től 12 óráig ülésezett és Davidovics Ljuba referált az ellenzéki pártokkal folytatott eddigi tárgyalásairól. Hangsúlyozta azt az óhaját, hogy az ellenzéki blokk megalakításáról a legszélesebb alapon folytassák le a vitát. A vitában minden országrész kiküldöttjei résztvettek, de még nem fejezték be, mert a főbizottság minden tagjának a véleményét megakarják hallgatni, mielőtt a döntést meghoznák, amely valószínűleg egyhangú lesz.

Predavec tárgyalásai a földművespárttal

Predavec a délután legnagyobb részét a földműves-klubban töltötte, ahol a párt tagjaival hosszú megbeszélést folytatott. Ezek a tárgyalások már előrevetik az árnyékát annak, hogy a Radics-párt együtt akar működni a szerb parasztpárttal.

A hamis dobrovoljac-igazolványok ügyét tárgyalta a parlament

Bizottságot küldenek ki a visszaélések hiderítésére

Beogradból jelentik: A parlament csütörtöki ülésén Vuics Demeter földművespárti képviselő a dobrovoljac-kérdésben benyújtott interpellációjával foglalkoztat.

Először Lázics Volja földművespárti szólaft föl. Kijelentette, hogy az interpellációt azért intézték a miniszterelnökhöz, mert a mostani miniszterelnök állott a kormány élén akkor is, amikor a dobrovoljacok egyesülete megalakult. A hadügyminisztérium hiányos adminisztrációját okolja azokért a zavarokért, amelyek a dobrovoljac-kérdésben keletkeztek.

Lázics beszédére Pesics hadügyminiszter válaszolt. Kijelentette, hogy a dobrovoljacok érdekében minden dobrovoljac kérvényét komoly tárgyalás alá veszi és nyomban határoz róla. Mindazok a dobrovoljacok, akik 1918 november hó 18-án beléptek a hadseregbe, dob-

rovoljac-igazolványt kaptak, amelynek alapján különböző előnyökhöz juthatnak. Összesen negyven ezer dobrovoljac-igazolványt adtak ki.

Ezután Vuics Demeter rámutatott arra, hogy a valóságban ötvenöt ezer dobrovoljac van és így a hadügyminisztérium adatai tévesek. Hangsúlyozta, hogy a dobrovoljac-igazolványok körül visszaélések voltak és esetekkel igazolta, hogy pénzért dí-dobrovoljacok is kaptak igazolványt. Követelte a hadügyminisztertől, hogy akadályozza meg a visszaéléseket.

Moszkovljevic földművespárti beszédében a dobrovoljacok érdemeit sorolta fel s elismerően nyilatkozott a szlovén és horvát dobrovoljacokról.

Vuics képviselőnek azt az indítványát, hogy a visszaélések hiderítésére küldjenek ki bizottságot, a hadügyminiszter hozzájárulása után a Ház egyhangulag elfogadta.

A Német Párt azt a pártot támogatja amely a nemzetiségi követeléseket teljesíti

Dr. Krafft elnök nyilatkozata a Bácsmegeyi Napló részére

Beogradból jelentik: A Politika csütörtöki száma noviszadi jelentés alapján a következőket közli:

— A német párt iteni vezetőinek nyilatkozatai szerint a németek elhatározták, hogy rövidesen minden viszonyt megszakítanak a radikálispárttal és hogy megkezdik a tárgyalásokat az ellenzéki csoportokkal. A németek meghívást kaptak a horvát köztársasági parasztpárttól, hogy küldjék el delegátusait Zagrebbe hivatalos tárgyalások végett.

Beogradi munkatársunkat a német párt képviselőklubjának vezetősége felkérte ennek a hírnek a meghatározottabb megcáfolására.

Ezzel kapcsolatban munkatársunk

hosszabb beszélgetést folytatott dr. Krafft Istvánnal, a Német Párt elnökével a párt állásfoglalásáról a politikai helyzet változásával szemben. Dr. Krafft erről a kérdésről a következő kijelentéseket tette:

— Gyakran hangsúlyoztam különböző nyilatkozatokban, legutóbbi parlamenti beszédemben is, hogy a Német Pártot a radikálispárttal szemben semmiféle kötelezettségek nem terhelik. A párt, amióta parlamenti képviselője van, teljesen szabad kezét tartott fenn magának az összes politikai kérdésekben és szigorúan a németek és általában a nemzeti kisebbségek érdekeit tartja szem előtt politikai működésében.

A szentháromság-gyógyszertár igaz története

Irtá: Krudy Gyula

1780-ban Beer József Kajetán, aki a hétéves háborút mint tábori gyógyszerész-laboráns küzdötte végig, a Rácvárost és Krisztinavárost elválasztó kapunál megnyitotta a Szentháromságos címetű patikáját és szerelmi büvitalokkal kereskedett.

Szerelmi büvital! Van az tán ma is a patikákban, de olyan mélyre eldugdosák, hogy megtalálni nem lehet. Beer József Kajetán gyógyszerész-mester idejében nagy üvegben árulták ezt a folyadékot mindenfelé, ahol a szeretők és szeretnivalók piros csizmái elkopogtak.

Ugyanebben az időben, amikor a Görög-ucca sarkán, a régi szerb templom tornya alatt a pupos patikáros szerelmi büvitalait kotyvasztotta, — különböző üvegekbe a magas nemességnek és külön a hetivásáros polgároknak — lakott az Aranykakas-uccában egy garabonciás, akiről volt nevezetes, hogyha felemelte a köpenye sarkát és megkomaszkodott minden leves egészen Óbudáig. Persze csak akkor emelte fel a köpeny sarkát, ha valamiért megharagudott. Egyébként bekeszertő, liberális fiatalember volt, akinek egyéb dolga sem volt, mint Beer József Kajetán babonáságai, szerelmi kotyvalékai ellen védelmezni a hiszékeny polgárokat, azokban a girbe-gurba, piros-bánat-lámpásos kiskorcsmákban, amely korcsmákból már ezidőtájt is bőség volt

azokban a városrészekben, ahol sok a templom; — valamint azon ablakok alatt, ahol azért helyeztek el virágos cserepet, hogy elbuihasson mögötte a leleskedő leány, kíváncsi asszonyféle. A garabonciás itt mindig korholta a hiszékenyeket, akik beveszik Beer József Kajetán kotyvalékait, ahelyett, hogy ürmösbort innának.

Tán a helybeli vendéglősök ágensége volt a garabonciás, vélné a mai olvasó?

Nem, mert az ablakok alatt viszont arra buzdította az epekedő fehérsépet, hogy ugorjon ki a védelmező virágcserepek közül és fusson a tabáni temetőig, ahol a sarkóvok és fejfák bizonyos órában megelevenednek, bajszos legények, szakállas férfiak alakját öltik fel... Tán a temetkezési asztalos megbizottja volt a garabonciás, — mondaná a mai szkeptikus halandó? — Nem, Tallér, a garabonciás volt a legszerencsétlenebb szerelmes tizszer akkora területen, mint amennyire a szerb templom árnya ér. Egy hölgybe volt szerelmes, aki éjfélkor táncával mulattatta a ledér férfiakat, akik a boros asztal mellett elszundítottak vagy az öreg feleségük mellett hortyogtak, mindenütt, amilyen nagy ez a világ. A hölgyet Rongyikának hívták és a hold utolsó negyedében ott ugrándozott, sikoltzott a szárnyas egerekkel együtt a szerb templom tornya körül, míg a szél mélyen bögzött az alatti uccákban...

De a garabonciás csak tovább hirdette a szerelmi büvitalok haszontalanságát, anélkül, hogy észbe jutott volna őket megpróbálni, pedig úgy

fájt már a szive, hogy a tenyerében hordta, mint valami törött fazekat. Rongyika minden férfihez, halászhoz, katonához és a gacsoslábú pékhez elszegődött, mikor ideje elérkezett, éjfélkor vagy halmalban. Csak Tallér járt szomszujához a szerb templom körül: Beer József Kajetán a patika ajtóba állott és sapkáját félrecapta:

— Igen, mert az emberek rájöttek, hogy a szerelmi büvital az én patikámban utólréhetetlen, — mondogatta már akkor is más nyelven beszéltek, amikor portékájukról volt szó.

Rongyika most már a suszterekkel, szíjjártókkal, zsákhordókkal és az orrukon is szőrszálakat viselő kőművesekkel is hozatta a szerelmi büvitalt a gyógyszerésztől, de Tallér még mindig nem adta be a derekát, csak a fogát csikorgatta:

— Ugy kell engem szeretnie, amint vagyok. Büvital fogyasztása nélkül! — erősködött a bohó fiatalember.

A patikus szeme napról-napra növekedett, mint a pók a sarokban: a helybeli főtisztelendő papság alig győzte feloldozni az asszonyságokat és kisasszonyokat, amikor gyónásukban mindent ráfogtak Beer büvitalára, a korcsmárosok az öklüket rázogatták, mert a boldogtalan, reménytelen szerelmes, minden időnek legjobban korcsmatöltelék szinté végtelenségig kiment a divatból, mióta orvosos üvegben árulták a medicinát; csak a bábaasszonyok futkostak babonás köpenyeikben a görbe uccákon.

Beer József Kajetán, a tabáni kapu melletti gyógyszerész-tárolás rövidesen megvette volna az egész ó-va-

Bizonyos törvényjavaslatok tárgyalásánál a multban támogattuk a kormányt, mindig abban a reményben, hogy ezáltal a szociális nemzetiség érdekeinek használhatunk.

— Tapasztalataink, sajnos, azt mutatják, hogy

nem lehetett a mostani kormánypárttal olyan tartós megállapodásra jutni, amely biztosította volna a legelemibb és legjogosultabb nemzetiségi követelések teljesítését.

Kénytelenek voltunk megállapítani, hogy a legégetőbb kérdések állandó halogatása folytán legjogosultabb minimális követeléseink is teljesítenek maradtak. Eppen ezért csak negatív irányban tudunk néhány nagyobb eredményt a nemzeti kisebbségek részére elérni: megakadályoztuk erőlyes föllépésünkhöz néhány olyan törvényjavaslat és intézkedés megvalósítását, amely a nemzeti kisebbségek részére kiszámíthatatlan gazdasági és kulturális hátrányokat jelentett volna.

— A kormánynak és pártjának ilyen magatartásából már régebben levontuk a konzekvenciákat és mint az utóbbi időben parlamenti magatartásunk is mutatja, teljes mértékben érvényesítettük szabad kezünket az egyes törvényjavaslatok tárgyalásánál és csak a nemzetiségi érdekeket tartottuk szem előtt.

— Most még inkább, mint valaha birtokában vagyunk teljes politikai akciósabadságunknak és emellett szilárdan ki is tartunk. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy ne volnánk hajlandók bármely párttal is együttműködni, amely komoly garanciát hajlandó vállalni jogos igényeink teljesítésére, mert bennünket elsősorban az ország konszolidálásának a vágya vezet.

— Azt hiszem azonban, hogy a radikális párt keservesen meg fogja bántani egy velünk szemben mint általában az egész Vajdaságra szembe követt politikáját.

A legközelebbi választásokon — a melyektől pedig már csak nagyon rövid idő választ el bennünket — már kifejezésre is fog jutni a rájuk eső szavazatok számában is.

rost, ha valami közbe nem jön.

Valami régi utazóládából, szekrényből vagy padlásról előbujt egy fejkötős öregasszonyka, aki tízegy lépteit, édeskés szavait, de legfőképpen mesemondásosan cifra pántlikáit, szivárványszínű kendőit, legénybolondító kötényeit valahonnan a gyógyszerészek ellenségeinek a földjéről hozta. Sátrat vert a patikával szemközt és a Dunáról jövő szél lobogtatni kezdte a sátorkaróra akasztott asszonyi holmikat.

A sátornak első vevője Tallér volt. Egy rőf pántlikát méretett és Rongyika örömeiben otthagya a fiatal csókkát, amelyek nappal a kis ördögöket helyettesítik a tornyokon; Tallér vállára röpött, mint egy lepke.

— Soha sem iszom többé szerelmi büvitalt! — rebegte és hajába fonta Tallér szalagját.

És Rongyika példáját, mint már az ilyenkor szokás, nyomban követék a városrész legtisztességesebb hölgyei is, akik eddig a szerelmi büvital élvezetének hódoltak. A szerb peccenyestők, a halfogók és a világ kezdete óta legdelcegebb kémményseprők nyomban belátták, hogy a női hódításhoz inkább illik a szelős, szagos kötény, mint az alattomos bájital. Mikor aztán már a helybeli borbély sem ajánlotta többé a sápadtarcu, emészkedő fiatalembereknek Beer József Kajetán találmányát: a patikus úgy összezsugorodott, mint egy öreg tarisznya. Még jódarabig látták őt, amint a küszöbön csalagotólág kevergeti kupicáit rejtélyes italával, de a városrész Tallér körül csoportosult, a kis öregasszony pántlikáinál. Mire Beer József Kajetán bánatában elhalálozott.

Theunis vállalkozott a kormányalakításra

Péntekre elkészül az új belga kabinet névsora

Párisból jelentik: A *Petit Parisien* britszéki tudósítója jelenti lapjának, hogy Theunis volt miniszterelnök a király hosszas kérésére elfogadta a megbízást és kész új kormányt alakítani.

A király tegnap délután két ízben is fogadta Theunist, aki mikor a második audienciájáról távozott, kijelentette a hírlapíróknak, hogy péntekre kész lesz az új kormány tagjainak névsorával. Valószínű, hogy Theunis mint miniszterelnök, ezuttal is ellátja a pénzügyminiszeri tárca vezetését, külügyminiszternek legsűrűbben Hymanst emlegetik, aki a Népszövetségben Belgium képviselője.

A honvédelmi miniszterségre Longuille tábornok a jelölt, a vasúti miniszterséget minden valószínűség szerint Poulet veszi át és Van Vyvere lesz a gazdasági miniszter.

Poincaré

a kamara pénteki ülésén válaszol Macdonaldnak

Párisból jelentik: A kamara holnapi ülésén, a *Matin* értesítése szerint, Poincaré föl fog szólni. Politikai körökben úgy tudják, hogy a miniszterelnök beszédének legnagyobb része nem is annyira az aktuális belpolitikai kérdésekkel fog foglalkozni, mint inkább *kiegészítő válasz lesz az angol miniszterelnök levelére.*

A politikai pártokat egyre jobban foglalkoztatja az a kérdés: mikor lesznek a parlamenti választások. A kormány lapjai úgy tudják, hogy a minisztertanács egyik tegnapelőtti ülésén fog dönteni a képviselőház fölvezetéséről és az általános választások időpontjáról.

A *Petit Parisienne* értesítése szerint a radikális és a radikális-szocialista párt együttes pártgyűlésén kizárták a pártból Sarrau gyarmatügyi minisztert és Laton postaügyi államtitkárt, mert megszegték a pártfegyelmet és a kormánnyal szavaztak a fölhatalmazási törvény mellett.

Németországot

újra katonai ellenőrzés alá helyezi

A nagyköveti tanács jegyzéke

A Havas-ügynökség párisi jelentése szerint a nagykövetek értekezlete, Foch tábornagy részvételével a katonai ellenőrzés visszaállításáról Németországhoz intézendő jegyzék szövegét fogalmazta meg. A jegyzék, mely az angol javaslatokon alapszik, közli a német birodalmi kormánnyal a szövetségeseknek azt az elhatározását, hogy rövid időn belül újra megkezdik Németországban a katonai ellenőrzést. A szövetséges katonai bizottságnak a német kormány a jegyzék szerint köteles megadni azt a jogot, hogy a mostani személyzetével és a német hatóságok támogatásával Németország egész területén megállapítsa, vajjon Németország az elmúlt év folyamán, amikor az ellenőrzés

szünetelt, nem hajtott-e végre új katonai előkészületeket és hogy ez idő szerint a lefegyverzést véglegesen végrehajtották lehet-e tekinteni.

Ha Németország ebbe a puhatolódzásba beleegyezik és ha annak eredménye negatív lesz, a szövetségesek hozzájárulnak ahhoz, hogy a katonai ellenőrző bizottságot garancia bizottsággal, vagy más hasonló szervezettel helyettesítsék kisebb személyzettel és azoknak

a javaslatoknak megfelelően, a melyeket a nagykövetek értekezlete 1922-ik év szeptemberében tett Németországnak. Ezt megelőzően azonban a német kormánynak kielégítő módon el kell intéznie az 1922. év januárjában átnyújtott jegyzékben foglalt öt követelést, amelyek különösen a fegyverkiviteli törvényes intézkedések módosítására és a rendőrség militarizálására vonatkoznak.

Botrány a csehszlovák parlamentben

Viharos jelenetek a benzinpánama miatt

Prágából jelentik: A Csehszlovák parlament tavaszi ülésszaka csütörtökön nyílt meg. A ülésen alig hogy elhelyezkedtek a képviselők, az utolsónak bevonuló kommunisták nagy botrányt rendeztek. A miniszterek padsorai felé ezt kiáltották: *panama, benzín, spiritusz, korrupció.* A kommunisták zongorására a jobboldali padsorokból többen a terem közepére rohantak és meg akarták verni a botrányt okozó képviselőket, akik azonban tovább kiáltottak *Svehla* felé. A mérsékeltbereknek csak nagy nehezen sikerült a verkedést megakadályozni.

Az ülés vége felé ismét botrány keletkezett. Az egyik kommunista képviselő egy *spiritusszal telt üvegpalackot dobott a miniszterelnök asztalára.* Az üvegpalackot, amely nem tört el, a miniszterelnök felháborodva visszahajította a kommunisták padsoraira. Az incidens hatalmas vihart támasztott, a kormánypárti képviselők több oldalról rárohantak a kommunistákra, de tettelegességre nem került sor. Később, amikor a kommunisták olyan nagy lármát csaptak, hogy az elnök kénytelen volt az ülést berekeszteni.

A Hitler-pör ügyésze visszalépett

Sulyos incidens a védők és az államügyész között

Münchenből jelentik: A Hitler-pör csütörtöki tárgyalásán a védők és az ügyész között sulyos incidens játszódott le. Az államügyész elrendelte Weisz százados letartóztatását, aki tudvalevően szintén részt vett a puccsban. A horogkeresztesek Weiszot, aki a *Heimatlund* című Hitler-lapot szerkesztette, a puccs sikere esetén közigazgatási főnöknek nevezték volna ki. Mikor Stengler ügyész a letartóztatást elrendelte, Kuhl védő ingerült hangon odakiáltotta neki:

— Az államügyész ur letartóztatási mániában szenved.

Stengler államügyész a sértő és durva kijelentésre bejelentette a bíróságnak, hogy a védők viselkedése miatt lemond a vádlói tisztségről, majd tüntetőleg elhagyta a tárgyalási termet. Az incidens után a bíróság elnökének felkérésére a védők sajnálkozásuknak adtak kifejezést és megfogadták, hogy *továbbra kerülni fognak minden provokációt.* Az ügyet egyelőre még nem tudták elintézni.

A magyar népjóléti miniszter segélyt adott a panamista Zákány Gyulának

A magyar nemzetgyűlés megkezdte a valorizációs javaslat vitáját

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés csütörtöki ülésén a napirend előtt Vass József népjóléti miniszter kért szót, akit Győrki az Eskütt-ügyben elmondott beszédében megvádolt azzal, hogy a kiviteli panama egyik főszereplőjét: Zákány Gyulát segítette kiszöktetni Amerikába. Vass József elmondotta, hogy Zákány Gyula egy alkalommal fekereste hivatalában és rossz anyagi viszonyaira való hivatkozással megkérte, próbálja kisegíteni őt Amerikába, ahol állítólag lelkesziállást kínáltak neki. Jászébe se jutott, hogy Zákánynak valami köze lenne az Eskütt-ügyhöz. Mint jószívű embernek, megessett rajta a szíve és a rendelkezésére álló ugynevezett szegény-segély alapról 1922 decemberében 50 50.000 koronát utalt ki neki. Mielőtt a pénzt átadta volna Zákánynak, elment Bethlen miniszterelnökhöz, akihez így szólt:

Kegyelmes uram, itt van egy magyar ember, akit meg lehetne menteni 100.000 koronával a feneketlen nyomortól. Mit tennél te ilyen esetben?

Erre a miniszterelnök szó nélkül zsebébe nyúlt, kivette a pénzt és odaadta neki, de minthogy akkor már a pénzt a szegényalapról kiutalta, a százezer koronát Bethlen miniszterelnöknek visszaadta. Zákány

a kiutalt pénzzel ment ki Amerikába, ahol »tiszteletreméltó pozíciót szerzett«. Hálálkodó levelet írt neki, amelyben közölte, hogy Hack, Jászi és Károlyi propagandáival szemben felveszi a küzdelmet és e célra propaganda-hímet kért.

Propper Sándor: Így lesz a panamistából nemzeti hős!

Vass József ezután kijelentette, hogy felemelt fővel vállalja cselekedetért a felelősséget és a szocialisták felé fordulva így fejezte be beszédét: *én sem a tőkétől, sem a vörös kalapáctól nem félek.*

A valorizációs vita

Vass József felszólalása után megkezdtek a korona értékesítésének megállításáról szóló törvényjavaslat vitáját. Az első felszólaló Erdélyi Aladár egységspárti képviselő volt, aki szemére vetette az ellenzéknek, hogy az általános nyomorúságot politikai céljaikra használják ki. Utána Meskó Zoltán beszélt. Ismertette a korona leromlásának okait és követelte, hogy a hadigazdagokat és sibereteket erősen adóztassák meg. Hangsúlyozta, hogy az ország mai helyzetében a legjobb volna, ha koncentrációs kormányt alakítanának, amely a demokrácia szellemében vezetné tovább az ország ügyeit.

Négyezerkétszáz dollár tűnt el Beograd és Budapest közt

Egy szuboticei bank beográdi dollárküldeményét ellopták

A Zsidovska Banka szuboticei fiókja az elmúlt héten a beogradi Izvezna Bankától nagyobb dollárátutalást kapott. A beogradi bank értesítette a szuboticei pénzügyintézetet, hogy rendelkezése értelmében három ezer dollárról szóló csekket és ezerkétszáz dollárt készpénzből ajánlott levélben elküldött a Zsidovska Banka címére.

A dollár-küldemény azonban nem érkezett meg az esedékes időre Szubotícára és ezért a szuboticei pénzügyintézet telefon utján több ízben érdeklődött a beogradi banknál arról, hogy mikor adták postára a nagyértékű ajánlólevelet és ez alkalommal kitért, hogy a dollár küldeményt már több mint egy hete feladták Beogradban.

Igy nyilvánvalóvá lett, hogy a négyezerkétszáz dollárt tartalmazó ajánlólevél a postán elveszett. Zsidovska Banka érdeklődésére a szuboticei postafőnökségen kifejezték, hogy a kérdezett ajánlólevél nem is érkezett meg Szubotícára, miért is a beogradi Izvezna Banka a beogradi postafőnökségnél és a beogradi rendőrségen tett feljelentést, ahol a nyomozást meg is indították, ezideig azonban eredmény nélkül. A Zsidovska Banka a három ezer dolláros csekk kifizetését azonban lefektette, azonban kérdés, hogy a tolvaj azt időközben már nem értékesítette-e valahol.

A szuboticei postafőnökségen a dollárok titokzatos eltűnése ügyében kijelentették munkatársunknak, hogy Szubotícán ezideig nem történt feljelentés és itt nem is indult meg vizsgálat, mivel a kérdéses ajánlólevél ide meg sem érkezett.

A sztrájkoló bécsi banktisztviselők

összeütköztek a rendőrökkel

Bécsből jelentik: Szerdán a belvárosban a bankok előtt ismét tüntetések zajlottak le, melyek összetűzéseket idéztek elő a sztrájkoló és a rendőrség között. Több mint nyolcezer bankhivatalnok vonult ki az utcára, akik munkába állt társaik ellen tüntettek. A rend fenntartására lovasrendőröket kellett kiverényelni. Az összetűzés alatt tettelegességekre került a sor, harmincegy hivatalnokot letartóztattak.

Az események hatása alatt a bankszövetség képviselői kijelentették, hogy addig nem folytatják a tárgyalásokat, míg nem biztosítják a munkába állt és a munkába állni akaró hivatalnokokat a támadások ellen. Miután ezt a védelmet a rendőrség részéről biztosították, délután félnégyre kitűzték a tárgyalások megnyitását. A sztrájkoló bankhivatalnokok Seipel kancellár előtt is tüntettek és a bankszövetségnek a tárgyalásra érkező megbízottait viharos pufuj! kiáltásokkal fogadták. Bár ilyen izgalmak előzték meg a mai tárgyalásokat, azok mégis rövidesen kedvező mederbe zökkentek, úgy hogy több lényeges pontban sikerült ismét közeledést elérni.

A sztrájkoló banktisztviselők egyébként tizenötezer pört indítottak, amelyekben a bankoktól márciusi fizetésük haladéktalan folyósítását követelték. A tizenötezer pör közül négy keresetben úgy döntött a bíróság, hogy a pénzügyintézet tartoznak a márciusi fizetéseket kiadni.

Subotica város építi fel a katolikus szemináriumot

A márciusi közgyűlés dönt a papnevelő intézet sorsáról

A szuboticei katolikus papnevelő intézet ügye döntő fordulat előtt áll. A szeminárium felállításának kérdésében tudvalevőleg már régebben huzódnak a tárgyalások, melyek eredménye szerint a katolikus papnevelő intézet mégis Szuboticán épül fel. Budanovics Lajos apostoli adminisztrátor az utóbbi időben többször tárgyalta a vallásügyi minisztériumban a szeminárium elhelyezéséről és Janjics Voja vallásügyi miniszter, aki már a szuboticei püspökségen tett látogatásakor is az állam teljes támogatását helyezte kilátásba, azóta nyomatékosan felhívta a városi tanács figyelmét arra, hogy a katolikus papnevelő intézet mielőbbi megalakulását tegye hathatós támogatásával lehetővé.

A szuboticei városi tanács a vallásügyi minisztériumból kapott instrukciók alapján most már anyagi áldozatokra is elszánja magát és mivel megfelelő épületet nem tud a szeminárium céljára rendelkezésre bocsátani, elhatározta, hogy felépíti a katolikus papnevelő intézetet. A városi tanács a költségeket az agrárreform által még igénybe nem vett földjeinek eladásából kívánja előteremteni és az így befolyó összegből mintegy másfél milliót fog előirányozni a szeminárium felépítésére.

Az ügyet a városi tanács már a márciusi közgyűlés elé viszi és így a kiszélesített tanács már a legközelebbi napokban dönteni fog a katolikus papnevelő intézet sorsáról. Erős akció van folyamatban, hogy erre az egyházi intézményre a város saját vagyonából ne áldozzon ilyen jelentékeny összeget, azonban ennek a véleménynek a hívei kisebbségben vannak és a közgyűlés katolikus többsége bizonyosan megszavazza a javaslatot.

A szeminárium építését az eddigi tervek szerint még a tavasz folyamán megkezdhenék.

Móricz Zsigmond — a destruktív

Kecskeméten betiltották a „Buzakalász” előadását

Budapestről jelentik: Kecskemétnék ismét kínos szenzációja van, a mely élénken foglalkoztatja egész Magyarország közvéleményét. A szenzáció hőse Nyul Tóth Pál kulturtanácsnok, aki a szinügyi bizottság nevében tudomására hozta Csáky Antal szinigazgatónak, hogy nem engedhető meg Móricz Zsigmond legutóbb szinművének, a »Buzakalász«-nak az előadása. A szinigazgató és a főrendező a betiltás után kérdést intéztek a szinügyi bizottság több tagjához, hogy mi ok vezette a testületet erre a határozatra. A nyilatkozatból kitűnt, hogy a betiltás egyedül Nyul Tóth Páltól eredt. A szinigazgató és két rendező erre küldöttéleg keresték fel a kulturtanácsnokot és magyarázatot kértek a betiltás ügyében. A tanácsnok kifejtette, hogy a »Buzakalász« tekintélyromboló tendenciája miatt azért nem hozható színre Kecskeméten, mivel olyan jelenségeket elevenít meg, amelyek a nézőközönségben a városi tanács, főként a polgármester tisztelését, becstelését — és tekintélyét lejárattja. Majd ezeket mondta:

— Nem adható elő a »Buzakalász«, mert abban a polgármester megcsalja a feleségét, pallérozatlan szavakkal családi jeleneteket rögtönöz, azután egymást ütlegetik. Az asszony megveri a férjét nyílt színen. Ilyen dolgokat nem szabad a

kecskeméti közönségnek végignézni, mert a közönség hamar általánosít és a közvélemény olyan irányba destrudódik, mintha minden vidéki város polgármestere és felesége képes volna a »Buzakalász« polgármesterpárhoz hasonló élet folytatásához.

A Times szerint Pasics utóda Radics lesz

Az angol sajtó a jugoszláv-bolgár konfliktus békés elintézéséről

(Szikratávirat.) Londonból jelentik: Az egész angol sajtó üdvözlöi a bolgár kormányt a macedón vezérelt letartóztatása körül tanúsított erélyes magatartása miatt. A lapok szerint a legutóbbi időben ezek a macedón felkelők veszélyeztették a békét az S. H. S. királyság és Bulgária között. A Times vezércikkben foglalkozik ezzel a kérdéssel és megállapítja, hogy Pontomby beszé-

dével, amelyben Alexandrov Todort vette védelmébe, kellemetlen helyzetbe hozta Macdonaldot.

A Times azt is közli, hogy Radics rövidesen megbuktatja a Pasics-kormányt és hogy Pasics miniszterelnök utóda Radics lesz. A lap ehhez hozzáfűzi, hogy bármikor is következne be ez a nagy jelentőségű kormányváltás, nem veszélyeztetni a Balkán békéjét.

A bombamerényletek katonai vádlottja a budapesti honvédtörvényszék előtt

A katonai ügyészség Nesz Károlyt a büncselekmények elősegítésével vádolja — Márffy József mindent tagad Elnapolták a tárgyalást

Budapestről jelentik: A honvédtörvényszék margitkörtüi épületében csütörtökön kezdtek meg Nesz Károly önkéntes bünpörének tárgyalását. Nesz Károly azzal van vádolva, hogy Márffy József minden bombamerényletéről tudott, de azokat nem árulta el és Márffyt büntette nem fedte fel.

Félt órákor nyitotta meg a tárgyalást Kammerer István ezredes, és Ugrik Kálmán századoshadbíró, a tárgyalás vezetője. A vádat dr. Chriaszteili Zoltán százados-hadbíró képviseli: Nesz Károlyt dr. Ullmann Lajos védi.

Horváth-Halasz Istvánt, Márffy Józsefet, Chriaszteili Istvánt, Varga Ferencet és Kiss Ferencet, mint tanukat a markóceai fogházból fegyőrök állították elő.

Ugrik százados-hadbíró felolvastatta a vádiratot, amely szerint a katonai ügyészség Nesz Károlyt azzal vádolja, hogy a Márffy-féle titkos társaságnak tagja volt, a Koháry uccai bombamerényletéről tudomással bírt, arról gonoszsgból a hatóságoknak nem tett jelentést.

A vádirat szerint mint tettestárs Nesz nem vonható felelősségre, mert ő a bombamerényletek elkövetésében közvetlenül nem vett részt, azonban ott volt Márffynál nemcsak akkor, amikor megbeszélték a bombamerényleteket, hanem akkor is, amikor Márffy és Chriaszteili a fűrdőszobában elkészítették a bombákat.

Az egyik bombamerénylet kísérlésében Nesz közvetlenül is részt vett, Márffy megbízásából ugyanis Nesz helyezte el egy bombát a szociáldemokrata párt terenctéri helyisége előtt. Mindezek miatt a katonai ügyészség büncselekmények elősegítésének büntette címén emel vádat Nesz ellen.

Nesz Károly terhelő vallomása Márffyt ellen

Nesz Károly kihallgatása során előadja, hogy nem érzi magát büntetésnek. A Koháry uccai bombamerényletéről nem akar tudni és a rendőrségen azért tett beismerő vallomást — mondja — mert attól félt, hogy ő is olyan verést fog kapni, mint bajtársai. Azt mondja, hogy Márffy csak utólag mondotta el neki, hogy ő követett el a bombamerényleteket. Márffyt a pestvidéki törvényszék és a tőkapitányság épületét is fel akarták robbantani. Mialatt negyven napig sötét magánzárkában ült — mondja — azt hitte, hogy odakünn közben minden megváltozik.

Ugrik tárgyalásvezető: Ilyesmire

nem szabad számítani, mert a bombamerényletek és a bombagyártás minden bíróság és minden becsületes ember előtt büntett marad előbb is, utóbb is.

Ezután Kiss Ferenc hivatalnokot hallgatják ki, mint tanut. Elmondja, hogy 1922 őszén jött Budapestre a fűrdőből és csak 1923 szeptemberében került Márffyt társaságába. Nem akar emlékezni semmire, csupán azt tudja, hogy Nesz jóbarátja volt Márffynak.

A jólétesült Márffy

Márffy József tanukihallgatása következet ezután. Előadja, hogy Nesz nem tudhatott semmiről. Az egész dolog, jelenti ki Márffy, a rendőrség által politikai okokból felhívott semmiség. Az egész vádból egy árva szó sem igaz. Nesz Károlyt ide behozták a katonai ügyészségre, Nesznek járt volna közönséges bakakoszt, e helyett nem tudom miért, Nesz tisztit kosztot kapott. Nesz Károly az itteni bánásmód után....

Ugrik: Micsoda beszéd ez, hogy az itteni bánásmód után. Honnan tudja ön, hogy milyen bánásmódja volt itt Nesznek?

Márffy: Nekem is vannak kérem értesüléseim és én minden szavamat bizonyítani tudom. Nesz Károly nem tudott semmiről. Az emberek befolyásolhatók, kérem.

A tárgyalásvezetőnek arra a megjegyzésére, hogy az iratok szerint a tanu sok mindent el tudna mondani, Márffy azt feleli, hogy annak is eljön majd az ideje a törvényszék előtt, de az egynehány embernek nagyon kellemetlen lesz. Majd folytatólag elmondja, hogy Nesz az ő parancsnokága alatt működött a nyugatmagyarországi felkelésben és az ottani tiszti veszekedésekben, amikor őt meg akarták ölni, Nesz védelmezte. Ezért később Budapesten lakást adott neki és pénzzel is támogatatta. A merényletekben való részvételét tagadja és felháborodva utasítja vissza, hogy minden merényletet az ő nevével hoznak kapcsolatba.

Amiben nincs kétely

Chriaszteili Zoltán százados-ügyész intéz ezután kérdéseket Márffyhoz, többek között azt kérdezi tőle, hogy adott-e bombát Nesznek, a csehszlovák követség elleni merénylet végrehajtására.

Márffy: Én a bombát úgy adtam oda Nesznek, ahogy én a bombát kaptam Bethlen István miniszterelnök tiától.

Ugrik: Hogy jön ide Bethlen István miniszterelnök fia?

Márffy: Ugy, ahogy én jöttem ide.

Ugrik: Tehát adott bombát Nesznek, vagy nem adott?

Márffy: Nem adtam. Én Nesz bajtársamat a legkorrektebb, a legmagyarabb embernek ismertem.

Ugrik: Ebben nincs kétely. Ezután Chriaszteili ügyész intéz kérdéseket Márffyhoz:

— Miért mondja Nesz azt, hogy ön adott neki bombát?

Márffy: Valószínűleg oka van rá, Chriaszteili: Mi oka lehet neki?

Márffy: Politikai ok, mert különben nincs kölesön. A rendőrségnek fel kell derítenie minden bombamerényletet. En is tisztán látok kérem.

Ugrik: Nesz álljon fel! Kapott ön bombát Márffytól?

Nesz: Igenis kaptam Márffy Józseftől.

Márffy: Tudtam, hogy ezt fogja mondani, hiszen tisztit kosztot kapott. Az emberek befolyásolhatók kérem.

Ugrik azt kérdezi ezután Neszről, hogy tényleg befolyásolták-e őt az ügyészségen?

Nesz kijelenti, hogy őt az ügyészségen nem befolyásolták.

A következő tanu Varga Ferenc, aki szintén mindent tagad. A szembesítésnél Nesz neki is a szemébe mondja, hogy jelen volt a bombák elhelyezésénél.

Horváth Halas ugyanilyen értelemben vall és azt állítja, hogy csak az esti verekedésekben és a körüli pófozkodásokban vettek részt Neszszel, mert meggyőződésük volt, hogy ez helyes. Chriaszteili Ferenc tagadó vallomása és két jelentéktelen rendőrtanú kihallgatása után a bíróság a bizonyítás kiegészítése és új tanúk beidézése végett a tárgyalást elnapolta.

Tavankut réme

Fő tárgyalás a suboticei törvényszéken

Tavankuton 1922 év október és november hónapjaiban több tanvaházban történtek vakmerő betörések, anélkül, hogy a tettesek nyomára tudtak volna bukkanni.

Egy novemberi vasárnapon Tobler Iván tavankuti földesgazda, a feleségével, látogatóba ment a szomszéd gazda, Leiszner János, házába. Amikor bementek a szobába, hárman voltak ott, névszerint Krajezár Gyuró, Godler Sándor és Godler Martin.

A két Godler rövid idő multával eltávozott, míg Krajezár Gyuró ott maradt, de többször kiment az udvarra, mintha keresne valakit, s aztán ő is elment. Tobler a feleségével egyedül maradt a szomszédnál, akivel egy ideig elbeszélgettek a gyakori betörésekről, amelyek sűrű egymásutánban fordulnak elő Tavankuton. A tavankuti csendőrség érelyesen nyomozta a betörések tettesét, de azok oly ügyesen háltották végre betöréseiket, hogy még csak seiteni sem lehetett kitérük.

Este kilenc óra táiban Tobler és felesége távoztak a szomszédtól és hazamentek.

Otthon keserű meglepetés várt rájuk. A kapun belépve minden ajtót nyitva találtak. Nyilvánvaló volt, hogy amíg ők szomszédolni voltak, betörők jártak a házban. Már biztosra vették, hogy lakásuk ki van fosztva, de aztán, amikor körülnéztek a szobákban, megnyugvással állapították meg, hogy minden a helyén van, nem hiányzik semmi. Felmentek a padlásra, ahol a buzát őrizték, hogy megnézzék, nem történt-e ott valami. Az asszony, gyertyával kezében előre ment, a férje utána. Amint az asszony felért a padlásra és bevilágított, hirtelen dőlt az urának, hogy egy ember fekszik a buzán, mellette egy üres és egy félig buzával megszedett zsák s a padlásaitó mellett egy már teljesen megszedett zsák buza áll. Erre a felfedezésre a gazda maga ment fel a padlásra. Odament a buzán fekvő emberhez és rávilágított az arcára. Nem csekély meglepetésére Krajezár Györgyöt ismerte fel a buzán fekvő emberben, a kívül azon az estén együtt volt a szomszédjánál.

— Te vagy az Gyuró? — szölt Tobler s öklével egyet ütött a tetten ért. — és alvást színlelő — tolvaj orrára. Gyuró erre felugrott és a földhöz vágta

Tobler, aki segélyért kiáltott. A felesége fellármázta a szomszédokat, emberek jöttek sietve, lefogták Kraiczár Gyurót, aki már kést rántott és azzal támadt Toblerre.

Nehezen sikerült az erős, vállas, elszánt embert ártalmatlaná tenni és mekközölni. Kocsira tették és elvitték a csendőrlaktanyára. Itt vallatásra fogták és ekkor kiderült, hogy az akkori időben előfordult valamennyi betörést ő követte el. Sorra beismerte betöréseit és lopásait. Lopott kukoricát, búzát, bányát, lisztet, ruhaneműt, ágyneműt, ékszeret, bort, mindent, amire csak hozzáfért s egy balmoki asszonyt, Ivánkovics Matilt olyan »alaposan« kifosztotta, hogy — a károsult saját vallomása szerint — ugy maradt, mint az uja. Mindenét elvitte, ruháját, ágyneműjét, ékszerét is.

Ebben a bűnyűben itélkezett csütörtökön a szuboticei törvényszéken Pustolovics István törvényszéki elnök büntetőtanácsa. A vádlottak padján az 1922 év november óta vizsgálati fogságban levő Kraiczár Gyuró ült és öt társa, akik gazdasággal voltak vádolva.

A főtárgyaláson Kraiczár tagadni próbált és azt mondta, hogy a csendőrök előtt azért tett beismerő vallomást, mert bántalmazták. A tanuknak szombaton egész sora bizonyította, hogy a csendőrségen önként ismerte be a betöréseket és lopásokat. Amikor már vizsgálati fogságban volt és betegsége miatt a kórházba helyezték el, egy betegnek minden ruháját ellopta és a kórházból megszökött.

Kraiczár vádlottársai kijelentették, hogy nem volt tudomásuk arról, hogy az általuk megvett tárgyak lopásból erednek, s ebben a tekintetben nem is merült fel bizonyíték.

A bizonyítási eljárás befejezése és a perbeszéd után meghozta a bíróság ítéletét, mely szerint Kraiczár Gyurót 2 évi börtönrre ítélte, 8 havi vizsgálati fogság beszámításával.

A bíróság a többi vádlottakat felmentette, miután bűnösségük mellett nem merült fel bizonyíték.

Az ítélet jogerős.

Statisztikát készít

a suboticei bejelentő hivatal

Hétfőtől kezdve a kerületi kapitányságok is elfogadják a bejelentéseket

A szuboticei bejelentő hivatal átszervezése megtörtént és az átszervezett ügyosztály már nyolcadik napja folytatja működését. A lakóságot összeíró tisztviselők legnagyobb része befejezte munkáját és néhány napon belül teljesen elkészül az összeírás, amelynek alapján részletes statisztikát állítanak össze Szubotica lakóságáról.

A bejelentőhivatalban naponta oly nagy a forgalom, hogy a tisztviselők nem győzik a munkát. Vukics Ferenc rendőrkapitány, a bejelentőhivatal vezetője ép azért, hogy a munkatorlás megszűnjön, utasította a kerületi rendőrkapitányságokat, hogy hétfőtől kezdve a kapitányságokon is vegyék át a be- és kijelentéseket. Ez az intézkedés megkönnyíti a felek munkáját is, mert ezentul nem kell órákhosszat a bejelentőhivatalban várakozniok, amíg sor kerül rájuk. Mindenki annál a kerületi kapitányságnál tehet eleget bejelentő kötelezettségének, amelyik kerületben lakik.

Az eddigi nagy forgalomra jellemző, hogy az új bejelentőhivatal fennállása óta már nyolc ezer dinár folyt be a be-, illetve kijelentési iverből úgy, hogy a bejelentőhivatal évi kétszázötven-háromszázezer dinár jövedelmet jelent a városnak.

A felsőhegyi bálban

Farsangvégi riport

Hushagyókedd délutánján küldöncvert föl szentái magányomban, azzal, hogy estére föltétlenül várnak a felsőhegyi karneválban. A meghívás kecsesgető volt, de nagyon meg kellett gondolni. Felsőhegy tanyarészlete, ugynevezett közigazgatási fiiláléja Szentának. Amolyan magalában járó kamasz, aki nagykoru ugyan, de zsebpénzeket pum-pol még a papájától. Néha, igaz, a papája tőle. Van vasuti állomása, posta és táviróhivatala, azonban még nincs. Villamvilágítása még kevésbé. De legalább nem bosszankodik a gyakori rövidzáratok miatt. Ezeket mind jól meghánytam-vetettem, de este hat órákor mindamellert nekiindultam az öt kilométeres utnak. Jóakaróim próbáltak lebeszélni, rémitgettek, hogy belefulok a sárba, de semmi sem rettentett vissza.

Zuhogott az eső, sűrű köd tehenkedta a levegőben. A nehéz vendégarasz-taló agyagban bokáig tapostam, közben két-három gödörbe belezuhantam és a külváros neveletlen kuvaszai a lábikráimmal kacérkodtak. A kalandos utazás nem tört meg. Felsőhegy alatt rátaláltam a vendéglátó gazdám tanyájára. Utókuraképpen még egyet fiürödtem a tanya körül elhuzódó árokban, — ez állítólag edzi az embert — estefelé végre megérkeztem. Nagyon szívesen fogadtak. A »szép házba« vezettek be, disznótoros vacsorával traktáltak. Nagyon megtisztelve éreztem magam a zsindeyes tanyán, ahol úgy hiszem az én tiszteletemre minden vendég külön poharat kapott és külön asztalkendőt. Asztalfőre ültettek és amikor a kilencéves kis Péterke feltűnően bizalmaskodni kezdett velem, a nadrágos városival, kizavarták a szobából. Alig tudtam neki ammesztiát készközölni. Elhangzott egynéhány obligát felköszöntő, elanekdotáltak arról, milyen nagy port vert föl az első nagyszabású széksértés a szentái városházán. Közben lassan félkilenc lett. A társaság fölkelődött, a lényekbenurkolt lányoknak szeméből éhes kíváncsiság és várakozás könyökölt ki. Messzire világító istálló-lámpák kerültek elő. Az expedició elindult a bálba. A fuvózenekar akkordjai áttörték a köd fátyolát, éles kurjantások hasítottak a dobhártyánkba. Éreztem, hogy itt igazi magyar mulatság készül. A bálterem előtt ünnepélyes arcu vendégek fogadtak. Rámás csizmákban, zsinóros atilla-szerű kabátokban. Jegyet is kaptunk. Nekem is adtak egy belépőt, de pénzt nem vettek el érte. Most éreztem csak igazán, hogy jó volt ide kijönni. Ha izzadni is fogok, de legalább nem mint Szentán kívánták volna »auszgetippelt« zsakettben. Kilenc órákor már megtelt a nagy, girlandokkal díszített terem. Az ivóban elhelyezkedtek az öregek és a legények, a táncszálaban a lányok. Emelkedett volt a hangulat, a ház oldalát kúrni készültek a vállalkozó kedélyek. Akármelyik fogyasztási hivatal főnöke örömmel végigtanulmányozhatta volna a bált. A tánc különben ropogós csárdással kezdődött. Tüzesen, remegő odaadással, a lányok hajfonat-pántlikája, a legények pomádés haja úgy lengett, mint az ébrestűőra csen-gője. Ilyen ropogós jelenetet prakszi-somban eddig Kecskeméten és Somogyon kívül csak Felsőhegy produkált. A tánc egész éjjelig szünetlenül tartott. A zenészek már a végkimerülés felé vág-tattak, de a párok rendületlenül állták a sarat.

Pontban tizenkettőkor megkezdődött az invázió a nagyívóba. A terem közepén árverezték a kosárba helyezett papírvirág csokrokat. Az árverés folyt kitar-tóban, az először, másodsor, senki löb-bet örökdivatú szólam már kikezdte az idegeket. Bármelyik higgadt vég-rehajtó kijöhetett volna a sodrából. Csodálatosképpen mindig akadt tréfakévd-elő usztó, aki a »harmadszor« poénjét kivégezte. Valaki a túlfeszült atmoszférában mindíg benevezett egy féldinár-ra. Az emberek zsvajogtak, a muzsika hallgató nótákat fujt. Egy jókedvű és anyagilag jól szituált kofasszony a

karmester elé ugrott. Sugott neki valamit. Most láttam, hogy a karmester is olyan, mint az automata. Nem játszott neki. Amerikázott. Az életes asszony-ság erre belenyult a pruszlikjába. A karmester pedig, aki ugylátszik pénzügyi téren Montecuccoli híve volt, intett a zenének. Ötven dinár erejéig rázendített Jechovitz, »Fekete-fekete-feketéjére«. Az asszony-ság megriszálta a derekát, együtt gajdolta a zenével a szöveget, élénk közderültség közepette. Az egyik rendező megsugta, hogy azért hívják ezt a nőt, mert elsőrangú hangulatkeltő. Szoros embergyűrű font körül, a felsőhegyiek diadalosan fogadtak. Becéztek és körülrajongtak és ünnepeltek. Poharazás közben mindenki arról tárgyalt és azt pertraktálta, hogy másfélóráig roptam a csárdást. Megállapították, hogy lefőztem a tisztamenti legényeket. Azt hittem megvernek ezért a vakmerőségért. De nem tették. Egy szép, szálas legény valóság-gal rajongani kezdett értem. Elmondtam a társaságnak, hogy egy nyurga szentái foglalkozásnéküli meg akar verni és el akar üzni a városból. A legénynek szikráztak a szemei és azt hajtogatta, hogy másnap rögtön megöli ezt a parazitát. Alig tudtam szándékaról lebeszélni. A tánc újra megkezdődött. A táncosok bánatos hangon hajtogatták, hogy közeledik a reggel. A nős férfiak kitar-tóban ittak és nagy nekibuzulásban egy egész életre összecsóktak. A zene az »Itt van az idő el kell masirozni« csárdást muzsikálta hajnalban és ekkor szöktem meg. A multság talán még ma is tart, jelöl annak, hogy jól mulatnak a tiszavidéki jó magyarok. Amikor kisorsrantam közülök, a kakasok javában üdvözölték a hajnal. Egy jósvádájú gazda jött velem szemben. Karján a hangulatkeltő kofával. »Ugye kérem megengedi, hogy egy kicsit még itt imponáljak« — mondta. Megengedtem neki.

Mesterházy Ambrus

Házépítés részvény-társasági alapon

Noviszadról jelentik: A lakáshiány és munkanélküliség megszüntetése érdekében mozgalom indult meg Noviszadon. A mozgalom vezetői olyképp akariák megoldani a két kérdést, hogy részvénytársasági alapon bérházak építését tervezik. A bérházakban minden részvényes lakást kapna, ami telekkönyvileg bejegyzett tulajdona volna. A mozgalom vezetői remélik, hogy ilyen részvénytársasági alapon már a tavasszal tiz-tizenöt bérház építése fog megkezdődni.

Két fölmentő ítélet

Ij. Gálffy György pórei a novisadi Táblán

Gálffy György szuboticei gyógyszerészt 1919-ben rendőrségi felügyelet alá helyezték, mire névjegyet nyomtatott a következő szöveggel: Gálffy György rendőrségi felügyelet alá helyezett gyógyszerész. Hatóság kigunyolása miatt eljárás indult Gálffy ellen, a szuboticei törvényszék azonban felmentette a vád alól. Az ügyész felebbzése folytán a novisadi tábla csütörtökön tárgyalta Gálffy gyógyszerész ügyét és jóváhagyta a törvényszék felmentő ítéletét azzal az indokolással, hogy Gálffy nem a hatóságot, hanem önmagát gunyolta ki.

Ugyancsak csütörtökön foglalkozott a tábla Gálffy gyógyszerész egy másik perével is. Gálffy ugyanis nyilttérben sértő nyilatkozatot tett dr. Bartha Antal szuboticei orvos ellen, aki emiatt pert indított a gyógyszerész ellen. A szuboticei törvényszéken 15 napi fogsárra ítélték Gálffyt, a tábla azonban a csütörtöki tárgyaláson felmentette azzal az indokolással, hogy az ügy elévült.

HIREK

— Szuboticei bunyevác hölgyek az udvari bálban. A szerdán este megtartott udvari bálban Szuboticáról tizenkét bunyevác hölgy vett részt nemzeti viseletben. A hölgyeket Gyorgyevics Dragoszlávné ur-asszony vezette Beogradba. A szuboticei hölgyek csütörtökön este résztvettek a beogradi nemzeti színház udvari előadásán is.

— Nehézségek a sérült bankjegyek beváltásánál. Noviszadról jelentik: A noviszadi kereskedők körében panaszok merültek fel a Narodna Banka ellen, amely a megsérült száz- és ezerdináros bankjegyeket csak hosszas igazolási eljárás után cseréli be. A bank igazgatósága egy pénzügyminiszteri rendeletre hivatkozik, amely előírja, hogy a sérült bankjegyek beváltása alkal-mával igazolni kell, hogy a beváltó nem foglalkozik valutakereskedéssel és hogy véletlenül jutott a sérült bankjegyhez. A kereskedők most mozgalmat indítanak a rendelet visszavonása érdekében.

— Az elbocsájtott szentái tanítókat visszahelyezik állásukba. Szentáról jelentik: Tudvalevő, hogy az a hét szentái tanítót, akiket indokolatlanul elbocsájtottak, felebbezés folytán visszavették állásukba, de régi beosztásukat nem kapták vissza. A tanítók újabb felebbezésére a közoktatásügyi miniszterium most elrendelte, hogy a tanítókat a régi állásukba kell visszahelyezni.

— A bolgár komitácik letartóztatása tovább folyik. Szófiából jelentik: A macedon szervezetek tagjainak letartóztatása tovább folyik. Szófiában eddig több mint 100 embert tartóztat-tak le. A bolgár távirati iroda megcá-folja azt a hírt, hogy a letartóztatások az antant demarsának nyomására történ-nek. A hivatalos közlés szerint az sem áll, hogy kizárólag a Hiden szervezet tagjait tartóztatják le.

— A petróleumpanama miatt új párt alakul az amerikai elnökválasztásra. Johnson amerikai szenátor, mint egy washingtoni kábeltávirat hírül hozza, — röpiratban és választói gyűléseken hirdeti, hogy új pártot alakít, egy harmadikat, miután a petróleumpanama dolgában kiküldött szenátusi bizottság megállapította, hogy úgy a demokrata, mint a republikánus párt is kompromitálva van. Az új párt neve Farmer Labour Party s már a legközelebbi elnökválasztáson külön jelöltet állít.

— Hangverseny az orosz rokkantak javára. Ugy külsőségeiben, mint a nyújtott teljesítményekben egyaránt kiváló nyújtott a Tabakovics Miklósné urasszony vezetésével a szuboticei színház termében rendezett hangverseny. A hangverseny első részében Tabakovics, Vilicsics, Prokopovics urleányok és Lazarevics György rendkívül artisztikus és hatásos előképeket mutattak be. A tulajdonképpeni koncertet a szuboticei Granicsár énekar szabatos és tiszta harmonájú karéneke vezette be. Három nagyszerű, stílusos, pompás felkészültségű táncosnő szerepelt a műsoron, Smatkova, Langan és Poljakov kisasszonyok, a beogradi opera ballerínái. Klasszikus és modern zenére bemutatott táncuk a legfejlettebb táncművészetből adtak izelítőt. Panaitov nemes csellójátékát s Vilicsics érces és meleg énekét is melegen megtapsolta a termet zsufelősig megtöltő közönség, mely nemzetiségre való különbség nélkül áldozott a legnemesebb jótékony-ságnak.

— Botrányokozásért öt napi elzárás. Noviszadról jelentik: Vujosevics Radován noviszadi vámspeditor néhány nappal ezelőtt botrányt rendezett a noviszadi Teve szállóban. A rendőrség botrányokozásért öt napi elzárásra és ezer dinár pénzbüntetésre ítélte Vujosevicset.

Károlyi Mihály

rendkívül érdekes könyve:

Egy egész világ ellen

120 dinár előleges beküldése esetén

portómentesen szállítja az

ATHENAEUM

könyvterjesztő vál-

lalat Subotica

— Budapest és Zimony közt is megnyílt a telefonforgalom. Budapestről jelenti a Magyar Távirati Iroda: Budapest és Zimony között megnyílt a távbeszélő forgalom. A háromperces beszélgetés díja: három aranyfrank.

— Bud János nem fogadta el a pénzügyminiszteri tárcát. Budapestről jelenti: A Magyar Távirati Iroda megcáfolja budapesti estilapoknak azt a hírért, hogy Bud János elfogadta a pénzügyminiszteri tárcát.

— A pacséri mérgezés. Damján Sándor pacséri földműves — amint megírtuk — néhány nappal ezelőtt feljelentést tett a csendőrségnél a felesége ellen, akit azzal vádolt, hogy őt meg akarja mérgezni. A gyanúját arra alapította, hogy az asszonynál pirulákat talált, amelyek szerinte veszedelmes méregt tartalmaznak. A csendőrség megindította a nyomozást és a pirulákat beküldte a szubotocai vegyvizsgáló-állomásra. A vizsgálat megállapította, hogy a pirulák — amint az asszony is vallotta — házlág készített gyógyszer, amelyeket Damján Sándor használ — és nem alkalmasak emberölésre. A csendőrség ennek alapján Damján Sándorné ellen beszüntette az eljárást.

— Megszűnt a beogradi orosz cári követség. Beogradból jelenti: A beogradi orosz cári követség mind a mai napig fennállott és az egész világon az egyetlen cári követség volt. Csütörtökön a belügyminisztérium hivatalos kommunikét tett közzé, amely a cári követség megszüntetését jelenti be. A volt követ mint az orosz emigráció népszövetségi delegátusa fog Beogradban működni.

— Megtalálták a noviszadi csónak-szerencsétlenség áldozatainak holttestét. Noviszadról jelenti: Karácsony másnapján éjjel történt, hogy Ivánovics Nikola, Szerdarevics Antal és Ratkovic Mijó noviszadi munkások ittas állapotban át akartak kelni a Dunán, a csónak azonban felfordult és a benne ülők a vízbe fulladtak. A három munkás holttestét csütörtökön dobta fel a víz a déli kikötőben.

— Az orosz drámai előadások műsora. A moszkvai Hudoszesztveni-Teater világhírű drámai együttese szombaton este kezdi meg négy estére tervezett szubotocai vendégszereplését. Szombaton este Dosztojevszki »Stipancikov faluja«, vasárnap Csehov »Vörös óra«, hétfőn Dickens »Küzdelem az életért« és kedden Csehov »Vanja bácsi« című drámái vannak műsoron. Az orosz művészek szubotocai vendégszereplését olyan nagy érdeklődés előzi meg, hogy a jegyek nagyrésze már elővételben elkelt. Jegyek még csak korlátozott számban kaphatók a polgármesteri hivatalban.

A szubotocai orthodox izraelita hitközség új vezetősége. A szubotocai orthodox izraelita hitközség február 3-iki tisztújító közgyűlésén elnökönek Glied Vilmost, alelnököknek Deutsch Hermann és Spitzer Mórt választották meg, azonban Glied Vilmos és Deutsch Hermann a tisztséget nem fogadták el. A hitközség március 2-iki újabb közgyűlésén Deutsch Hermann elnökönek, Glied Vilmost pedig választmányi póttagnak választották meg.

— Az utolsó farsang. Szentáról jelenti: Hamvazószerdán az egyik korcsmában Szabó József, Fischer Márton, Szloboda Mihály és Aulich Mihály összeverekedtek. A rendőrség a verekedők ellen az eljárást megindította.

— Halálozások. Grüner Andorné, született Sessler Józsa 35 éves korában, házassága 14-ik évében hosszú szenvedés után e hó 5-én elhunyt. Temetése 7-én, pénteken délután fél 3 órakor lesz az Odor-ucca 8. számú gyászházából.

Engler Ignác szubotocai kereskedő szerdán Budapesten 72 éves korában meghalt. Holttestét hazahozták és vasárnap temetik el.

— A marokkói forradalom. (Szik-ratávirat.) Londonból jelenti: Gibraltarra jelentés szerint a spanyol csapatok Mexikóban súlyos vereséget szenvedtek. A spanyol idegen légiót a lázadók szétverték. Melilla várost a kabilok repülőgépekről bombázták. A város ég. Madridi jelentés szerint új gyalogsági és tüzérségi ezredek szállítanak Marokkóba.

Roth Olga kozmetikai intézetében Kr. Aleksandra u. 4. szám alatt, földemelen, modern szépségápolás, arc- és bőrhámlasztás, alkalmasan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szeplők, májfoltok végleges eltávolítása. Kaphatók saját készítményű, kiváló hatású kenőcsök, pudrok, gyógyszappanok, arcfehérítő- és szeplőelvoncsók stb. Vidékre megrendeléseket postán utánvétellel küldjük.

A szentai katolikus legényegylet nagygyűlése. Szentáról jelenti: A szentai katolikus legényegylet vezetősége március 23-án tartja nyilvános nagygyűlést az Eugenszállóban.

Arckenőcsök és krémek, pipercikkek és az összes fényképészeti kellékek nagyban és kicsinyben legutányosabban Lukács illatszertárban Novisad, Hotel Kralica Marija épület.

Modern konyhagarnitúra fehérre zománcozva, garnitúrája 1500 dinár. Megtekinthetők Strassmajerova u. 10. alatti festőműhelyben.

Butorok, ebédlők, hálók, uriszobák raktáron legolcsóbban Brauchlernál Subotica, Halpiac.

Székrekedés. Bamberger orvostanár, a szívbetegek tankönyvének megalkotója, megállapította, hogy a Ferenc József keserűvíz nagyon megbízható hashajtó.

HÖLGYEK!

Külföldi szalmakalap ujdonságok megérkeztek és megtekinthetők. Saját érdekében tegyen próbát! Mindenféle szalmakalap átvarrásokat és festéseket elvállal. Szalmakalapok már 55 dinárért kaphatók **SILD KALAPIPAR SUBOTICA** Csirkepiac.

Szépség? Fiatalkori frissesség? Megnyerő külső?

Ezt Ön is megszerezheti és a korai megöregedést racionális arc-, test-, haj- és fogápolással kerülheti el. Csak dalatos hatásuk a 25 éve kedvelt Elsa-szépségápolószerek, Elsa-arc- és hajkenőcsök, (2 tégely csomagolással és portóval együtt 25 dinár.) Elsa-hajnövesztőkenőcs (2 tégely csomagolással és portóval együtt 25 dinár.) Elsa-illómatéj szépségápolószappan (4 db csomagolással és portóval együtt 40 dinár) továbbá a többi Elsa-készítmények: Elsa-hajszesz, Elsa-szálviz, Elsa-különvíz stb. Cím: Fehér V. Jenő gyógyszerész Subotica donja közp. 155. (Hórvárosság) 9131

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai

1924. március 6.

Zürich 7.20 (7.2125.)
Genf 7.2125 (7.2125.)
Prága 4.47 (7.48.)
London 3.45 (7.20.)
Berlin deviza 54.8 milliárd márka (7.1225), valuta 54.9—53.1 milliárd márka (7.10.)

Budapest 867—892 (9.90.)
A zárójelben levő számok a külföldi legyezés zürichi paritásait jelölik.

Noviszadi terménytőzsde, március 6. Lanyha irányzat mellett csekély volt a forgalom. Az élénk kínálattal szemben alig mutatkozott vételkészség. Irányárak: Buza, bácskai 79—80 kgr. 325—330 dinár. Árpa, bácskai 325 dinár. Zab, bácskai 240—245 dinár. Tengeri, bácskai, prompt 245—247.50, március—áprilisra 247.50—252.50 dinár. Bab, fehér, bácskai 680—685 dinár. Liszt 0-ás GG. 525—530 dinár, 0-ás G. 500—525 dinár, 2-es 450—460 dinár, 5-ös 400—405 dinár, 6-os 315—325 dinár, 7-es 270—280 dinár. Korpa 190—200 dinár.

Beograd, március 6. Bécs 0.1140—0.1139, Budapest 0.145, Brüsszel 287—282.50, Bukarest 42.75—42.25, Genf 1385—1382, London 344.70—344.50, Milano 344.40—343.50, Newyork 79.85—79.75, Páris 325—324, Prága 232.40—232, Szófia 59—56.

Határidőre eladott devizák. Páris június 30-ára 317—320, Páris május 31-re 321, Páris április 30-ára 322, Newyork április 30-ára 79.

Zürich, március 6. Zárlat: Newyork 578, London 24.85, Páris 23.4250, Milano 24.80, Prága 16.7375, Beograd 7.20, Bukarest 3.05, Bécs 0.008150, Budapest 0.01125.

Budapest, március 6. A devizaközpont hivatalos árfolyamai: Beograd — Dinár 867—892, Bukarest — Lei 370—380, London 292000—307900, Font 299800—308500, Milano 2985—3070, Lira 3015—3100, Dollár 69905—71925, Páris 2810—2890, Frank 2840—2920.

Értéktőzsde. A magánforgalomban nagyon vontatottan indult az üzlet, bár a hangulat erősen bizakodó s így a felszínre került árfolyamok kivétel nélkül magasabbak a szerda esti magánforgalomnál. Árfolyamok (ezer koronákban):

Bankok: Magyar Hitel 930—936, Hazai Bank 460, Osztrák Hitel 290—294, Kereskedelmi Bank 2125—2150, Földhitel 700—720, Olaszbank 40—42, Városi 17—18, Mercur 32, Angol-Magyar 145, Amerikai Bank 32—32.5, Általános Bank 20, Lloydbank 24, Bosnyák-Agrár 115—120. Takarékpénztárak és biztosítók: Belvárosi Takarékpénztár 66—68, Pesti Hazai 7100—7300, Áit. Takarékpénztár 345, Fonciére 540, Első Magyar 17.250—17.500. Bányák: Salgó 940—955, Kőszén 4350—4700, Bauxit 820—830, Móri 50—55. Közlekedési vállalatok: Nova 207—210, Államvasút 710, MFTR 520, Közúti 50. Malmok: Budapesti Gőz 205, Borsod-Miskolci 225, Gizella 88, Hungária Malom 175, Transdanubia 125. Vegyipari vállalatok: Spódium 415—420, Chinoin 65, Danica 325, Hungária Műtrágya 400. Vasművek: Ganz Dan. 6700—7000, Rima 208—210, Fegyver 2000, Ganz Vil-3000, Láng 280, Olom 42, Vegyipari 56. Nyomdák: Athenaeum 315, Riegler 135, Pallas 85—90, Franklin 240. Cukoripari vállalatok: Georgia 850—870, Magyar Cukor 5050—5100, Délicukor 830, Mezőhegyesi 438. Faipari vállalatok: Ofa 862, Hitelfa 64, Viktória Butor 11.5, Merkurfa 9.5, Hazai Fa 380—390, Nacici 3750. Sör és szeszkereskedés: Fővárosi sör 77—83, Pannonia sör 38—42, Baróti

18, Krausz Szesz 122. Textilipar: Unió 18, Györi 50, Juta 240, Kender 140—150. Különfélék: Star 30, Gummi 720—745, Pálfalvai 58—59, Óceán 61, Brassói 640, Östermelő 490, Vasutiforgalmi 460, Püspöki 38—40, Just izzó 14—16, Izzó 975, Dorogi 50, Györi Bőr 42, Királyautó 11.5, Telefon 278.

Moravetz zeneműkereskedés

Timisoara (Temesvár, Románia)

Világvárosi nívóju szaküzlet. Bármilyen zeneműre van szüksége, kérje egy lapon, gyorsan pontosan és a legolcsóbban kapja tőlünk. Jegyzetek ingyen. 989

AKI

gondolja, hogy szüksége lesz tavaszi ruhára, úgy február 15-től már megrendelheti heti vagy havi előleges törlesztésre. Nagy választék bel- és külföldi szövetekben.

NÁVAY ISTVÁN

szabó üzletében, Somborski put. 2. sz. Dr. Kiss ügyvéd házában. 6553

Franciaországban

személyesen beszerezett NŐI-

SZÖVETEK

raktárra érkeztek: 1643

110 cm. széles tiszta gyapju ruhaszövet Din. 90.—

130 cm. széles tiszta gyapju ruhaszövet Din. 120.—

140 cm. széles tiszta gyapju divatkosztümszövet Din 220-260

Szekely és Ujtkovic
divatruház Subotica

NYERS VADBŐRÖKET RÓKÁT

VIDRÁT

NYESTET

GÖRÉNYT

legmagasabb napi árban
S V E S Z E K
SPITZER LAJOS

szücs szőrmeáruház Subotica, Sokolska ulica

FEHÉR, FOLTMENTES,

kék és fekete árnyalat nélkül

1224

CSAK AZ A

TÜKÖR MARAD,

amelyet

„VITRUM”

NOVISAD, FUTOŠKI PUT 84. SZÁM.

KÉSZIT BÉKEBELI MINŐSÉGBEN GARANTIÁVAL

Csalás árú üvegek, butorkészítők és butorárusok kérjenek

átvételre, akik ezen hivatásukat igazolni tudják.

NYILTTÉR.**Pozív.**

Pačirska Zanatlijska i Trgovačka Kreditna Zadruga za Medjusobno pod likvidac pomaganje ovim poziva svoje članove na sednicu, koja će se održati 16. marta t. g. a u slučaju da ne bude dovoljan broj članova 23. marta t. g. u prostori-jama filijale Opšte Privredne Banke u Pačiru.

Dnevni red:

1. Izveštaj likvidacionog odbora o svršenju likvidacije.
 2. Davanje razrešenja.
 3. Izbor dva člana za overu zapisnika.
- U Pačiru, 1. marta 1924.

Meghívó.

A Pacsiri Ipar és Kereskedelmi Önségélyző Hitelszövetkezet tagjait 1924. március hó 16-án, határozatképtelenség esetén március hó 23-án délután 3 órakor a Közgazdasági Bank fióktézetében tartandó közgyűlésre meghívja a felszámoló bizottság.

Tárgysorozat:

1. A felszámoló bizottság jelentése a felszámolás befejezéséről.
 2. A felmentvény megadása.
 3. Két jegyzőkönyvi hitelesítő választása.
- Pačir, 1924. március hó 1-én. 1654

Irodaáthelyezés.

Van szerencsém a nagyrabecsült közönséggel közölni, hogy mai nappal Ullmann i Seligmann szállító-cég itteni kirendeltségének irodahelyiségét Karadžićeva ulica 10 szám alá helyeztem át. Kérem a kereskedő urak további pártfogását. Telefon szám 199.

Wohlstein I.

Ullmann i Seligmann cég
subotičai képviselője.

1638

**DROGUISTA vagy
GYÓGYSZERÉSZSEGÉD**

4—5 évi segédi gyakorlattal, szerb, német és magyar nyelvtudással rendelkeznek, április 15-re felvétetik. Ajánlatokat: „Drogeria“ jeligére a kiadóhivatalba kérünk.

**WEITZENFELD és TÁRSA
SUBOTICA (BÁCSKA)**

Táviratcím: KENDERIPAR
Iroda: Városi bérpalota
Telep: Sental put
Alapítva: 1902
Telefon: 190

Moquette-, gobelin- és selyem butor-
huzatok. — Patent roletta rudak.

Ajánl:

lópokrécot,
tűzoltó- és kerti
tömlőket, új lisztes,
gabonás, gyapju-, toll-, komló-
és szalmazsákokat, matrac- és roletta-
szöveteket jutából és lenből, mindennemű
házivásznat, zsinaget, kőtelet és hevedereket.

Ponyvaeladás és kölesönzés!

226

**WEISZ JENŐ
kefeárugyára**

Subotica, Telefonsz. 188.

AJÁNLJA

KITÜNŐ MINŐSÉGŰ VERSENYEN KÍVÜLI KEFE,
ECSET, SEPRÓ, MALOMKEFE GYÁRTMÁNYAIT

A mai súlyos gazdasági viszonyok között is
feltűnő

jutányos áron szeresheti be tavaszi

kötöttáru

szükségletét, mert saját készítményű
kötött áruimból két héten át

március 16-ig

alkalmi árusítást rendezek, amely alkalommal
az árakat ténylegesen

25-30%-al

leszállítom

BECK JENŐ

Subotica, Pašićeva ul. 8.

1561

Garantált csiraképes, utolsó évi termésű, rostált-
úszögmentes

muharmagot és vetőbűkkönyt

továbbá arankamentes HEREMAGOT ajánl a
legolcsóbb napi áron

Hirschenhauser Imre cég

Velika-Kikinda — Telefon 48. 1631

FISCHER ERNŐ**GRAFIKAI MŰINTÉZETE SUBOTICA**

Karadžićeva ul. 26. (Saját ház.) Tel. 341. Pašićeva ul. 9. Interurban telefon: 62.

ÜZLETI KÖNYV- és DOBOZGYÁR, LITHOGRAPHIA
VONALZÓINTÉZET, KÖNYVNYOMDA, KÖNYVKÖTÉSZET

„RELIF“

ELSŐ JUGOSZLÁVIAI DOMBORNOMÓ és VÉSNÖKI MŰINTÉZET

T. C.

Van szerencsém tudomására hozni, hogy vállalatomat „Relif“ dombornyomda és vésnöki műintézettel kibővítettem. Ezen legmodernebbül berendezett műintézet teljesítőképesége a modern kor oly magas színvonalán áll, hogy ezáltal teljesen szükségtelenné teszi az ezen szakmába vágó munkáknak — mint eddig — a külföldről való behozatalt. Egyben van szerencsém t. c. figyelmét felhívni az 1907. óta fennálló és a legjobb hírnévnek örvendő lithographia és könyvnyomda műintézetemre, üzletkönyv- és dobozgyáramra és a legmodernebbül berendezett vonalzóintézetemre és könyvkötézetemre, mely üzemet az összes vállalt munkákat a modern kor igényeinek megfelelő izléses kivitelben és lehető legjutányosabb áron szállítja. Cégemet a n. é. közönségnek a következő munkák szállítására ajánlom:

DOMBORNOMDA és VÉSNÖKI MŰINTÉZET:
Cimkék, Névjegyek, Levélpapírok, Védjegyek, Leragasztó cimkék, Pecsét-nyomók, Domborsajtók hivatalok és bankok részére. Minden vésnöki munkát

LITHOGRAPHIA:

Egy- és többszínű cimkék, Védjegyek, levélpapírok, Részvények, Betét-könyvecskék, Chequek, Plakátok, Céglapok és minden modern reklámok.

KÖNYVNYOMDA: A legszebb és legmodernebb nyomtatványok

ÜZLETI KÖNYVGYÁR és VONALZÓINTÉZET:

Mindennemű üzlet könyvet bankok, nagyvállalatok, biztosítótársaságok stb. részére a legjobb bekötésben. Mindennemű raszterek elkészítése a legjobb papírok használata mellett.

DOBOZGYÁR:

Szögletes és gömbölyű dobozokat minden nagyságban a legegyszerűbből a legfinomabb kivitelig. Falikartok.

KÖNYVKÖTÉSZET: Mindennemű könyvkötészeti munkák készítése

Kérem egy próbarendeléssel meggyőződni munkáim elsőrendű kiviteléről és áram jutányosságáról. Teljes tisztelettel: **FISCHER ERNŐ.**

Ajánlunk azonnali szállításra:

Finoman őrölt konyhasót á Din. 2.65 kg.-ként
Kősót á Din. 2.55 kg.-ként.

Ezek az árak vagontételekre vonatkoznak, netto kg., frankó Novisad, téli kikötő. — Továbbá ajánlunk raktárunkról:

128° zsirszódát 50 és 100 kg.-os vashordókban

Telefon 225. á Din. 8.50 Telefon 225.

netto kg., frankó raktárunk, hordókat nem számítjuk föl.

MINDENFÉLE KARBID ÁLLANDÓ RAKTÁRONI

DINIĆ és TÓTH NOVISAD, POŠTANSKA ULICA 7. SZ.

Aksentijević és Fixmann**HIRLAPTERJESZTŐ és HIRDETŐ VÁLLALAT**

Skopljanska 18. **BEOGRAD** Skopljanska 18.

Folyószámla a Prágai Hitelbank beográdi fiókjánál.

Telefonszám: 22—22.

Postafiók 176. szám.

Ügyvéd urak!

8 nap leforgása alatt megjelentetjük hivatalos és magán-
hirdetéseiket a „**SLUŽBENE NOVINE**“
hiv. lapban **50 dinár** ellenében.

Levelezés: szerb, horvát, magyar és német nyelven.

1016

Kötő márc. 6-tól
csütörtöktől
március 9-ig
vasárnapig

Alexander Dumas világhírű regénye után
A HÁROM TESTŐR
III. rész: A Híromos pécset 8 fölvonásban.
Főszereplők: Simon Girard, Pieretto Mad.

FOGLALKOZÁS
Kocsigváros keres cse-
des társat 100.000 dinár-
ral. Bővebbet a kiadóban.
1578

Idősebb, tisztességes nő,
háztartás vezetésére, két
gyermek mellé felvétetik.
Cím a kiadóban. 1573

Gyakorlott cipésmunká-
sokat felveszünk galantéria-
ria munkára is. »Danica«
Albina utca 1. 1616

„PROGRESS“
IRÓGÉPEK
kifűnő gyártmány
5000 dinárért
Wilhelm S. és Fia
Irodafelszerelések
szaküzletében
SUBOTICA
1655

Fényképész-szolgálat, aki
a szakma minden ágában
elsőrangú és már jobb
mütemben dolgozott, fel-
vesz Reményi M. fotomű-
vész. Subotica. 1625

Kocsis egy ló mellé felvé-
tetik Kramer Antal és
Társánál. 1608

Borbélysegéd azonnali be-
lépésre kerestetik Vejnert
Józsefnél, Zriniskí trg.
1632

Borbélysegéd azonnal fel-
vétetik Fügedi fodrász-
termében, Bačka-Topola,
községháza mellett. 1652

MOLINO
(Leinwand)
CHIFFON
(Wassertuch)
WATTA
(paplanhoz)
OLCSÓN KAPHATÓ
A. ROMANO ZAGREB
Boškovičeva ul. 13. Telefonszám 23 68.

APRÓHIRDETÉSEK
Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címző
kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Állástkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik.
Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din.
Kérdőüzenetekhez válaszbélyeg melléklendő.

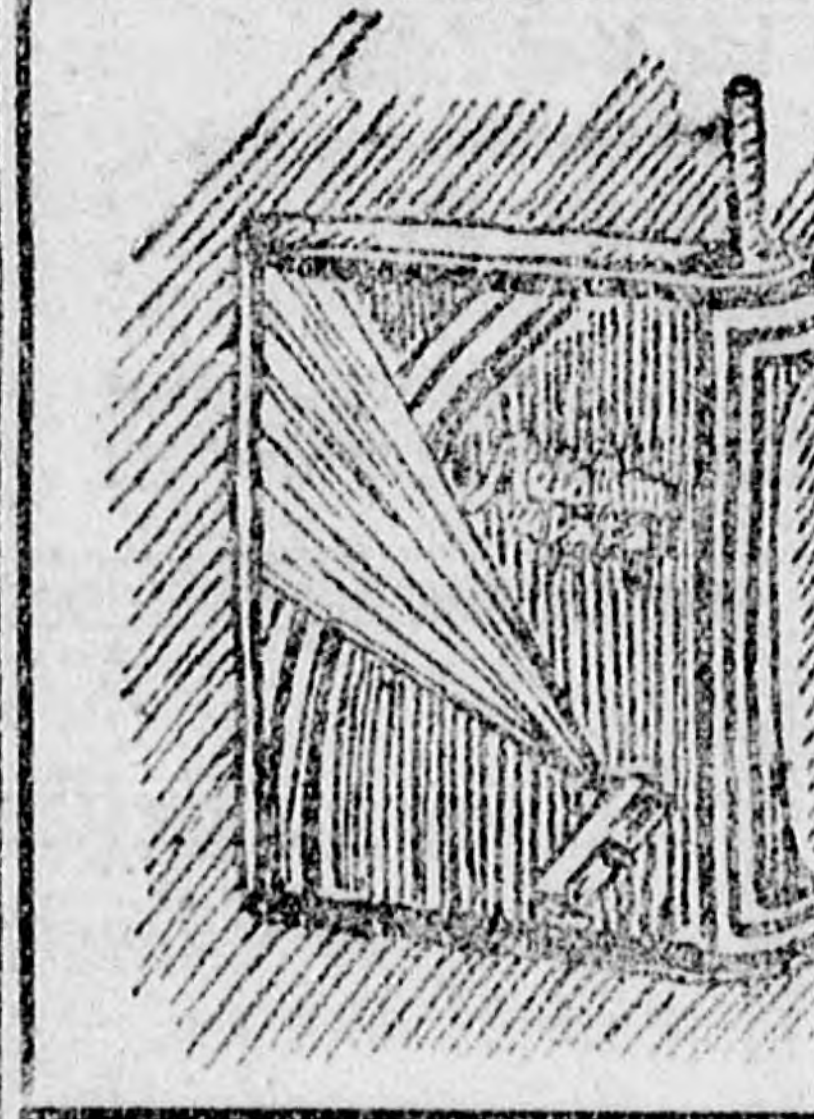
Szabadkézből eladó ház
Királyhalman négy üzletke-
lyiséggel (jóforgalmu vendé-
glő, fűszer üzlet, mészár-
szek és pálinkafőzde) négy
szobás lakás és mellékke-
lyiségekkel. Érdeklődni le-
het: Baka Ambrusnál Szub-
otican Kisbarány vendég 6

A város legszebb részén
emeltes ház szabadkéz-
ből eladó. Érdeklődni L.
Jelašićeva utca 11 alatti a
vendéglőben lehet. 1589

Szólmalomfelszerelés, ösz-
szes faalkatrészek, négy
pár 52-es francia kő, kop-
pozó, síkszita, teljesen jó
karban, utányos árért el-
adó. Veszelinov motor-
malom, Novibečei. 1574

Jegygyűrűk
és menyasszonyi
ajándékok a legolcsóbban
kaphatók
ÁDÁM
ékszerésznél Subotica
Rudics utca 6.
Tört aranyért a legtöbbet
fizetnek. 9433

Acél magánjáró alkatré-
szek: 8—10 HP kazánhoz
való utányos árban el-
adó.
Tanoncok és gyakornokok
jó fizetéssel felvétetnek.
Hamburger gépműhely,
Subotica. 1026

A tavaszi idényre
VERNIROL
FIRMSZÓTLÉK,
LAKKOK,
LENOLAJ,
LENOLAJFIRNISZ,
HORGANYFEHÉR,
TERPENTIN
legolcsóbb beszerzési
forrása
Klein Géza
Subotica 1218

Ó-borok. 5—6 évesek, pin-
celjárás után folytán utá-
nyos áron eladók Sentán.
Jedlicska szőlőbirtokosnál.
1630

METALLUM-
ZSEDLÁMPAELEM
frissen, állandóan
gyáriárban kapható
ZWRISCHITZ RÁDOLY
villamosági vállalat
SOMBOR
PÁRISI U. 10. SZ.
TELEFON 250. SZ.

BILDERLEISTEN
BILDERRAHMEN
FRIEDRICH BACHINGER
Subotica, Bene Sudarevičeva ul. 34.
OVALRAHMEN
GERAHMTE BILDER

DIÁKSAPKÁKAT
iskolák részére
legszebben és legolcsóbban
szállít minden formában és kivitelben:
ANTUN KRAMER i DRUG
sapkagyára Subotica. 1548

márc. 6-tól
csütörtöktől
március 9-ig
vasárnapig

Lifka
SUVARIN HERCEGNŐ
dráma 7 fölvonásban.
Főszereplők: Lil Dagover, Xenia Dasni, Alfréd Abe¹

Tavaszi kosztümök, köpe-
nyek és ruhaudonszáim
megérkeztek. Risztics női-
szabó, Somborska utca 1.

A tavaszi szezonra
hollandi firnisben, kémiai
és földfestékben, német
gyártmányu lakkokban,
nürnbergi esetáruban,
falimintákban, téglás va-
lódí budai földben és az
összes a szakmába vágó
cikkekkel legolcsóbb be-
vásárlási forrás
Neuhaus i Kalmár
Subotica.
Iparosoknak és viszont-
eladókknak árengedmény. 1649

Sentán, vasutállomás,
munkástelep és a város
közvetlen szomszédságá-
ban, két méter magas hor-
ganyozott sodronyhálókeríté-
ssel teljesen bekerített,
műt, téglajárda, villany-
vezeték mellett fekvő
14½ kat. hold lucerna,
szőlő, apróveteményes bel-
telek, gyártelep céjaira
kiválóan alkalmas, eladó,
esetleg több évre haszon-
bérbe kiadó. Jedlička, Sen-
ta. 1629

Tavaszi vetőbűhbűny
Takarmanýrépmagy
Muharmag
Rendormag
kapható:
ÁCS GÉZA
Subotica
mag- és terménykereskedőnél
VI. Petrogradska u. 7.
Telefon: 1-20.

Zongorabrákat olcsón
adok, zongora nélküliek-
nek nálam gyakorlattal.
Cím a kiadóban. 1579

Egy vállalat kerestetik,
amely egy nagyvobbszabá-
su villanytelep kiépítését
vállalná, ahol a hajtóerő
már megvan. Érdeklődők
forduljanak Lángné, Osi-
jek, L. Hahngasse 71.

SÖRÖS POHARAK
FÜLLEL
3/10 lit. tucatonként
66.— dinárért,
5/10 lit. tucatonként
98.— dinárért,
KAPHATÓ
100 tucat átvételénél
5% engeudmény.
Božidar Petrović
Beograd
Balkanska 16 a. 1473

KÜLÖNFÉLE
Házasságot csakis jobb
körökben, teljes díszkré-
ció mellett közvetiti Köz-
vetítő-iroda Subotica, Agi-
na utca 11. 1585

SZÓDAVIZET
legkisebb mennyiségben
gyári áron szállit házhoz
bárkinek Johanna szik-
vizgyár Subotica. Telefoa
532.

Városi tisztviselő keres
egészséges butorozott szo-
bát. Ajánlatok »Doktor«
feligére a kiadóba kérel-
nek.

Beltéren butorozott szoba
kiadó Kertésznel, Zmaj
Jovina utca 5. 1653

Külföldi áratu, elegáns
butorozott szoba azonnali
kiadó. Cím: Paie Kujun-
džića utca 104. 1645

Husvétra ékszerjavításait
és köfogalásait megvár-
hatja Blahánál Subotica
edénypiac. 1582

Elsőrendű
portlandcementet
valamint kőmentes, hófehér, fával égetett
1-a darabos meszet
ajánlunk vagon-telekben minden állomásra köz-
vetlenül a gyárból szállitva, cementet kisebb
tételben sombori raktárunkból
GOLDFAHN BERTALAN és TÁRSA
Telefon 201. Sombor Telefon 201.
a Rajjai Cementgyár R. T. vezérképviselői

1376

VIGYÁZZON!
a HUMANIK
cipőgyár rendkívül olcsó áraitra.
Subotica, Aleksandrova ulica 7.